

รูปแบบการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส Typicality of Digital TV Broadcasting Technology Management Model of Thai PBS

สาธิต ดิษโยthin¹, นิษฐา รุ่งเกษม², เปื้อง กิรรัตน์³, ณัฐนันท์ วิริยะวิทย์⁴ และศรัณย์ธร ศศิธรนการแก้ว⁵
Sathit Disyothin¹, Nitta Roonkasem², Preang Kitratporn³, Nathanam Wiriyawit⁴
and Saranthorn Sasithanakornkaew⁵

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ **ประการแรก** เพื่อศึกษาสภาพความเป็นจริงของรูปแบบการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส **ประการที่สอง** ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส และ**ประการที่สาม** ศึกษารูปแบบการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้ปฏิบัติงานทางด้านเทคนิค กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้บริหารระดับสูงและกลุ่มผู้อำนวยการ กลุ่มที่ 3 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบประเมิน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก การใช้แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพเป็นจริงของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส เป็นสถานีโทรทัศน์แห่งแรกของประเทศไทยที่มีอุปกรณ์ผลิตรายการด้วยระบบดิจิทัลHD (High Definition) ที่สมบูรณ์แบบที่สุด โดยมีห้องส่งมีรถถ่ายทอดนอกสถานที่ (OB) ห้องเชื่อมโยงสัญญาณ และรถ DSNG (Digital Satellite News Gathering)

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสมี 3 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดองค์กร ได้แก่ การกำหนดหน้าที่ของงาน การแบ่งงาน หน่วยงานหลัก หน่วยงานที่ปรึกษาและหน่วยงานสนับสนุน 2) ด้านบุคลากร ได้แก่ การบริหาร การปฏิบัติการ การผลิตข่าวและรายการ การพัฒนาสื่อสาธารณะ และ3) ด้านเทคโนโลยีการผลิต ได้แก่ การพัฒนาการออกอากาศระบบดิจิทัลแบบ HD อุปกรณ์ในการผลิตรายการ ศักยภาพของทีมงานทางเทคนิคการออกอากาศ และวิศวกรรม

3. รูปแบบการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ได้แก่ 1) ด้านการจัดองค์กร 2) ด้านบุคลากร และ3) ด้านเทคโนโลยีการผลิต

คำสำคัญ : ทวีติทัศน์ ; สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ; เทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์

ABSTRACT

The objectives of this study were: firstly, to identify the existing condition of technology management model of digital TV broadcasting Thai PBS. Secondly, to study factors affecting technology management

¹ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

² นศ.ด. (นิเทศศาสตร์) สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

³ Ph.D. (Industrial Education and Design) อดิทธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

⁴ บธ.ด. (การตลาด) สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

⁵ นศ.ด. (นิเทศศาสตร์) คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รับต้นฉบับ 19 มกราคม 2558 รับตีพิมพ์ 17 มีนาคม 2558

model of typicality of digital TV broadcasting of Thai PBS. And thirdly, to study a technology management model of digital TV broadcasting. The samples consisted of three groups: group 1, technicians; group 2, senior executives and directors; and group 3, management experts. The research instruments included a questionnaire, an in-depth interview, and an evaluation form. Collecting data was used by in-depth interview and questionnaire. The statistics used for analyzing data were percentage, mean, and standard deviation.

The findings were as follows:

1. The existing condition of Thai PBS digital TV broadcasting was the first station which produced the media by using high definition digital completely. There were master control rooms, outside broadcasting van, and network connection room and digital satellite news gathering buses (DSNG).

2. There were three factors affecting technology management model of Thai PBS digital TV broadcasting: 1) organization management such as work performance setup, main office work, supervised and supportive office, 2) personnel such as administration, operation, news and program production, public media development, and 3) production technology such as HD TV digital broadcasting system development, production equipment, broadcasting technicians and engineering.

3. The technology management models of TV digital broadcasting were: 1) organization management, 2) personnel and 3) production technology.

Keywords : Digital TV ; Thai PBS Broadcasting ; Broadcasting Technology

บทนำ

การส่งสัญญาณแพร่ภาพออกอากาศของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสในปัจจุบันใช้ระบบอนาล็อก การส่งสัญญาณในย่านความถี่ ยู เอชเอฟ (UHF) และได้ทำการทดลองส่งสัญญาณแพร่ภาพออกอากาศด้วยระบบดิจิทัลอีกหนึ่งช่อง สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสมีสถานีส่งทั่วประเทศไทยรวมจำนวนทั้งสิ้น 52 สถานี เป็นสถานีส่งในภาคกลาง 7 สถานี ภาคเหนือ 16 สถานี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 13 สถานี ภาคตะวันออก 4 สถานีและภาคใต้ 12 สถานี สามารถให้บริการครอบคลุมจำนวนประชากรที่สามารถรับชมได้ประมาณ ร้อยละ 98 ของประชากรทั้งหมดในประเทศไทย โดยเฉพาะพื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง สถานีโทรทัศน์ได้ติดตั้งเสาส่งสัญญาณที่สูงที่สุดของประเทศไทย บนอาคารใบหยก 2 กรุงเทพมหานคร ออกอากาศที่ช่อง 29 มีกำลังส่งสัญญาณสูงสุด (Effective Radiated Power: ERP) 1,000 กิโลวัตต์ สามารถให้บริการในรัศมีประมาณ 100 กิโลเมตร ครอบคลุมจังหวัดใกล้เคียงทั้งสิ้น 17 จังหวัด ส่วนการแพร่ภาพสัญญาณของเครือข่าย สถานีในส่วนภูมิภาคจะส่งสัญญาณแพร่

ภาพด้วยเสาส่งสัญญาณมีกำลังส่งออกอากาศ ตั้งแต่ 10 ถึง 1,000 กิโลวัตต์ (เทพชัย หย่อง, 2551: 20)

สำหรับทีวีระบบอนาล็อก 1 คลื่น ส่งได้ 1 ช่องรายการ แต่ทีวีระบบดิจิทัล 1 คลื่นสามารถส่งช่องได้ 5 - 20 ช่องรายการ ทำให้สามารถนำข่าวสารไปถึงประชาชนได้มากขึ้น โดยระบบการเปลี่ยนผ่านจากอนาล็อกไปสู่ดิจิทัลของทุกประเทศมี 2 กระบวนการ คือ ASO (Analog Switch Off) คือ การยุติช่องอนาล็อกและ DSO (Digital Switch On) คือ การเปิดให้บริการระบบดิจิทัล ซึ่งต้องทำคู่กัน คือ ค่อย ๆ ลดช่องที่ให้บริการระบบอนาล็อกและทยอยเปิดให้บริการระบบดิจิทัล(นที สุกสรณ์, 2555) ซึ่งการปรับเปลี่ยนการถ่ายทอดสัญญาณจากระบบอนาล็อกเป็นระบบดิจิทัล นอกจากจะส่งผลให้คุณภาพของภาพและเสียงของรายการโทรทัศน์ดีขึ้นแล้ว ยังเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการรับส่งสัญญาณ ซึ่งจะทำให้สามารถเพิ่มจำนวนช่องรายการจากเดิมอย่างน้อย 2 - 3 เท่า โดยใช้คลื่นความถี่ปริมาณเท่าเดิมและจะนำมาซึ่งนวัตกรรมของรายการโทรทัศน์และสื่อบันเทิงต่างๆ (กาญจนา วานิชกร และ คนอื่นๆ, 2552) สำหรับกรณีประเทศไทยได้มีการกำหนดยุติการออก

อากาศระบบอนาล็อกในปี 2558 และเห็นชอบใช้ระบบ DVB - T เป็นระบบมาตรฐานดิจิทัลของอาเซียน โดยการตกลงในการประชุม สานีทศอาเซียน ครั้งที่ 9 (The 9th Conference of ASEAN Ministers Responsible for Information - AMR) ณ กรุงจาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย (Thai PBS, ม.ป.ป.)

การศึกษาในครั้งนี้จึงมุ่งเน้นการวิเคราะห์ถึงความพร้อมของการออกอากาศในระบบดิจิทัลของโทรทัศน์ภาคพื้นดิน เนื่องจากโทรทัศน์ภาคพื้นดินเป็นระบบที่แพร่หลายมากที่สุดในประเทศไทยและประโยชน์ที่จะได้รับจากการเปลี่ยนแปลงจากระบบดิจิทัลของโทรทัศน์ภาคพื้นดินสูงกว่าโทรทัศน์ระบบอื่น ๆ ดังนั้นการศึกษารูปแบบนี้จึงให้ความสำคัญกับปัจจัยและองค์ประกอบที่ส่งผลต่อรูปแบบการจัดการโทรทัศน์ระบบดิจิทัล เพื่อประเมินผลรูปแบบการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศ อันนำมาสู่การพิจารณาแนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหาระบบการออกอากาศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพความเป็นจริงของรูปแบบการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส
3. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

ขอบเขตการวิจัย

ศึกษาข้อมูลทั่วไปของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส สถานการณ์ในปัจจุบัน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรค ปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ใช้รูปแบบวิจัยแบบผสมผสานระหว่าง การวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งแบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพความเป็นจริงของรูปแบบการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth interview) และแบบสอบถามความคิดเห็น

ตอนที่ 2 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสอบถามความคิดเห็น

ตอนที่ 3 ศึกษารูปแบบการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับรูปแบบ การจัดการ แนวทางการจัดการ และพัฒนารูปแบบการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส เพื่อนำรูปแบบการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสที่พัฒนาขึ้นมาให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินและลงนามรับรอง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาผู้วิจัยเรื่องนี้ ได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้ปฏิบัติงานทางด้านเทคนิค ได้แก่ กลุ่มผู้จัดการฝ่าย/ ผู้ชำนาญการด้านการผลิตรายการที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี อุปกรณ์และเครื่องมือผลิตรายการโทรทัศน์ จำนวนทั้งหมด 30 คน จาก 13 สำนัก โดยการใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารระดับสูงและกลุ่มผู้อำนวยการแต่ละสำนัก ที่มีความสัมพันธ์กับการทำงานของระบบโทรทัศน์ดิจิทัล จำนวน 17 คน โดยการใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

กลุ่มที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการ จำนวน 3 คน/ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการออกอากาศระบบดิจิทัล จำนวน 3 คน/ กลุ่มผู้บริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส จำนวน 3 คน รวม 9 คน โดยการใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. เครื่องมือเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับกลุ่มผู้ปฏิบัติงานทางด้านเทคนิค เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและความคิดเห็นด้านการออกอากาศโทรทัศน์ โดยใช้เทคโนโลยีระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ซึ่งแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาในการทำงาน และรายได้ต่อเดือน ซึ่งลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงของรูปแบบการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส โดยใช้ตัวชี้วัดเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ด้านเทคนิคของเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ ไทยพีบีเอส ซึ่งลักษณะคำถามให้ตอบแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ที่มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ ได้แก่ 5 = มากที่สุด, 4 = มาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย และ 1 = น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยและองค์ประกอบในการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ซึ่งลักษณะคำถามให้ตอบแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ที่มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ ได้แก่ 5 = มากที่สุด, 4 = มาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย และ 1 = น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางจัดการและพัฒนารูปแบบการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย 3 ระยะ ดังนี้
ระยะที่ 1 การเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ปฏิบัติงานทางด้านเทคนิคเกี่ยวกับปัจจัยและองค์ประกอบ ที่ส่งผลต่อรูปแบบการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของ

สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 30 คน

ระยะที่ 2 การเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้บริหารระดับสูงและกลุ่มผู้อำนวยการแต่ละสำนักภายในองค์กรที่มีความสัมพันธ์กับการทำงานของระบบโทรทัศน์ดิจิทัล โดยผู้วิจัยเข้าพบเพื่อสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้บริหารระดับสูงและกลุ่มผู้อำนวยการแต่ละสำนัก ภายในองค์กร ทั้ง 13 สำนัก ด้วยตนเอง ตั้งแต่วันที่ 2 - 20 กันยายน 2556 จำนวน 17 คน ได้แก่ 1) รอง ผอ.ส.ส.ท.ด้านบริหาร 2) รอง ผอ.ส.ส.ท.ด้านปฏิบัติการ 3) ผอ.สำนักข่าว 4) ผอ.สำนักโทรทัศน์และวิทยุ 5) ผอ.สำนักมัลติมีเดียและสารสนเทศ 6) ผอ.สำนักวิศวกรรม 7) ผอ.สำนักบริหาร 8) ผอ.สำนักการคลัง 9) ผอ.สำนักทรัพยากรมนุษย์ 10) ผอ.สำนักกฎหมาย 11) ผอ.สำนักรายการ 12) ผอ.สำนักเครือข่ายสื่อพลเมือง 13) ผอ.สำนักพัฒนาทุนทางสังคม 14) ผอ.สำนักรับฟังและการมีส่วนร่วม 15) ที่ปรึกษาสถาบันวิชาการสื่อสารสาธารณะ 16) ที่ปรึกษาด้านวิศวกรรมและเทคโนโลยี และ 17) ผจก.ฝ่ายควบคุมการออกอากาศ

ระยะที่ 3 การเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ การศึกษาข้อมูลและ เลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเชี่ยวชาญและเป็นที่ยอมรับระดับประเทศ ทั้ง 3 ด้าน โดยผู้วิจัยส่งแบบประเมินและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 9 คน ได้แก่ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการ จำนวน 3 คน/ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการออกอากาศระบบดิจิทัล จำนวน 3 คน/ กลุ่มผู้บริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส จำนวน 3 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ข้อมูลเชิงคุณภาพ และได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ สำหรับแบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ด้านเทคนิคต่อเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัล

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์เชิงลึก

สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ใช้สถิติพื้นฐาน ดังนี้

1. การหาค่าร้อยละ (Percentage หรือ %) เพื่อใช้ในการแปลความหมายของข้อมูลในคำถามแบบเลือกตอบ (Check list)

2. การหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean หรือ) เพื่อใช้แปลความหมายของข้อมูลในคำถามที่ให้ตอบแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามวิธีการวัดแบบ Likert Scale

3. การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ S.D.) เพื่อใช้ในการแปลความหมายของข้อมูลต่างๆ ที่แสดงถึงความแตกต่างของข้อมูลที่เกิดขึ้นจากกลุ่มตัวอย่างโดยจัดกลุ่มอยู่ในรูปของตารางแจกแจงความถี่

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่าโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีดังนี้

จากรูปแบบและวิธีดำเนินการวิจัยครั้งนี้ สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ตามขั้นตอนในการวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพความเป็นจริงของรูปแบบการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสจากการศึกษา พบว่า สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสเป็นสถานีโทรทัศน์สาธารณะแห่งแรกของประเทศไทยและแห่งแรกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ดำเนินการโดยองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.) ออกอากาศครั้งแรก เมื่อวันอังคารที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2551 ออกอากาศโดยใช้คลื่นความถี่ย่านความถี่สูง หรือ ยูเอชเอฟ (UHF) ทางช่อง 29 ระบบเสียง Mono และ Digital NICAM Stereo มีสถานีส่งสัญญาณภาคพื้นดินเป็นจำนวน 52 สถานี แบ่งเป็นในกรุงเทพมหานคร 1 สถานี ภาคเหนือ 16 สถานี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 13 สถานี ภาคกลางและตะวันออก 11 สถานี และภาคใต้ 12 สถานี สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสได้เริ่มต้นทดลองออกอากาศร่วมกับสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2556 ด้วยระบบดิจิทัลภาคพื้นดิน (Digital TV) มาตรฐาน DVB - T2 ซึ่งผู้ชมสามารถรับชมได้ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล 14 จังหวัดโดยผ่านกล่องรับสัญญาณ (Set top box)

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสมี 2 ปัจจัยคือ

1. ปัจจัยภายใน ได้แก่ การจัดการองค์กร บุคลากร และเทคโนโลยีการผลิต

2. ปัจจัยภายนอก ซึ่งปัจจัยภายใน รายการ พบว่า

2.1 ปัจจัยที่มีต่อการดำเนินงานการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยและองค์ประกอบในการจัดการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานี โทรทัศน์ไทยพีบีเอสในระดับมาก ได้แก่ จำนวนบุคลากร ทักษะในการปฏิบัติงาน งบประมาณในการดำเนินงาน เครื่องมืออุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน ความรู้ความเข้าใจ ในเทคโนโลยีที่ใช้และคู่มือการปฏิบัติงาน

2.2 องค์ประกอบในการปฏิบัติงาน (กระบวนการปฏิบัติงานต่างๆ) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยและองค์ประกอบในการจัดการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสในระดับมาก ได้แก่ แผนการปฏิบัติงาน ขั้นตอนการปฏิบัติงาน วิธีการปฏิบัติงาน ผลการปฏิบัติงาน การตรวจสอบและติดตามผลการปฏิบัติงาน การประเมินผลการปฏิบัติงาน

แผนภาพที่ 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

เนื่องจากสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสเป็นองค์กรที่รวมของคนและเป็นที่รวมของงานต่างๆ เพื่อให้พนักงานขององค์กรปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่และเต็มความสามารถ จึงจำเป็นต้องจัดแบ่งหน้าที่การทำงานกันทำและมอบอำนาจให้รับผิดชอบตามความสามารถและความถนัด

ไทยพีบีเอสมีโครงสร้างการบริหารงานที่ใช้ในปัจจุบันแบ่งออกเป็น 4 ฝ่าย คือ ด้านบริหาร ด้านปฏิบัติการ ด้านข่าว และรายการและด้านพัฒนาสื่อสาธารณะ ดังนั้นอาจแบ่งบทบาทหน้าที่ออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านบริหาร บทบาทในด้านบริหารจัดการ หรือ Back office ได้แก่ สำนักคลัง สำนักบริหาร สำนักกฎหมาย สำนักทรัพยากรมนุษย์และสำนักงานอำนวยการ เช่น สำนักอำนวยการควมมีบทบาทในการสนับสนุนด้านพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจและความเชี่ยวชาญ สำนักกฎหมายดูแลงานด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง สำนักคลังสนับสนุนการดำเนินงานในทางงบประมาณที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

2. ด้านปฏิบัติการ บทบาทในด้านเทคนิคและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักวิศวกรรม สำนักโทรทัศน์และสำนักมัลติมีเดีย ควรมีบทบาทด้านการเทคโนโลยีการออกอากาศและการผลิตรายการ รวมทั้งงานด้าน Hardware และ Software และการบำรุงรักษาอุปกรณ์ เครื่องมือและระบบให้มีเสถียรภาพ

3. ด้านข่าวและรายการ บทบาทในด้านการผลิตเนื้อหา รายการ หรือ Contents หน้าจอ ได้แก่ สำนักข่าวและสำนักรายการ ซึ่งต้องให้อุปกรณ์ เครื่องมือที่สนับสนุนการออกอากาศในระบบดิจิทัล ซึ่งต้องใส่ใจในรายละเอียดการผลิตรายการ ที่มีทั้งเนื้อหาและลีลา ที่น่าสนใจ มีผู้ชมให้ความสนใจรับชมและมีปริมาณการรับชมอยู่ในระดับที่คุ้มทุน

4. ด้านพัฒนาสื่อสาธารณะ บทบาทในการช่วยสนับสนุนด้านวิชาการ ด้านความเห็นของผู้ชม ความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายและการระดมทุนจากภาคีเครือข่าย ได้แก่ สถาบันวิชาการ สื่อสาธารณะ สำนักเครือข่ายสื่อพลเมือง สำนักรับฟังและการมีส่วนร่วมและสำนักพัฒนาทุนทางสังคม

นอกจากการออกอากาศโทรทัศน์แล้ว ยังมีวิทยุและการดำเนินงานเรื่องสื่อใหม่ หรือ New media ดังนั้นจึงต้องเตรียมความพร้อมทั้งระบบ Interactive และการประสานข้อมูลออกไปทุกสื่อที่เป็นการส่งเสริมซึ่งกันและกันในลักษณะ Share content อีกด้วย (สมเกียรติ จันทระสีมา, 2556)

ตอนที่ 3 การนำเสนอรูปแบบการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส จากการศึกษาข้อมูลและดำเนินการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 จนได้รูปแบบ การจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสสามารถแสดงผลได้จากแผนภาพ (TPBS TV Digital Model) ดังนี้

แผนภาพที่ 2 รูปแบบการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส (TPBS TV Digital Model)

หลังจากการเสนอรูปแบบการจัดการเทคโนโลยีออกอากาศระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสแล้ว ได้เข้าสู่กระบวนการประเมินผลโดยการวิเคราะห์ข้อมูลและความคิดเห็นของกลุ่มนักวิชาการ/ ผู้เชี่ยวชาญที่มีความชำนาญการเกี่ยวกับการจัดระบบการจัดการเทคโนโลยีโทรทัศน์ระบบดิจิทัล จำนวน 3 คน ในด้านการจัดการเทคโนโลยีออกอากาศ จำนวน 3 คน และผู้บริหารองค์กรที่มีความรู้ความสามารถด้านการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศในระบบดิจิทัล จำนวน 3 คน

ข้อสังเกตของกลุ่มนักวิชาการ/ ผู้เชี่ยวชาญต่อข้อค้นพบนั้น ผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอว่ารูปแบบการจัดการองค์กรไทยพีบีเอส ควรให้พนักงานของไทยพีบีเอส ทุกระดับมีความรักภักดี (Loyalty) ต่อองค์กร เพื่อจะได้ทุ่มเท เสียสละและปฏิบัติงานในหน้าที่ให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ควรให้ความสำคัญกับหลักคุณธรรมในการบริหารองค์กร โดยเฉพาะ

ความเป็นธรรมต่อการพิจารณาความดีความชอบการกำหนดอัตราเงินเดือนและการแต่งตั้งโยกย้ายพนักงาน รวมทั้งให้ความสำคัญกับระบบการบริหารผลการปฏิบัติงาน โดยมีการกำหนดตัวชี้วัดเชิงพฤติกรรม (Competency) และตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน (KPIs) เพื่อให้พนักงานด้านเทคโนโลยีระบบการออกอากาศโทรทัศน์ดิจิทัลมีความรู้ความชำนาญด้านเทคนิคอย่างแท้จริงด้านการจัดการกำลังคน ไทยพีบีเอสควรดำเนินการให้ชัดเจนเพราะด้านบุคลากรจะมีอยู่ 3 กลุ่ม/ ระดับที่เกี่ยวกับการออกอากาศระบบดิจิทัล คือ

1. ผู้บริหาร
2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกอากาศ
3. ผู้ที่เกี่ยวข้อง/ สนับสนุนการทำงาน

โดยบุคลากร 3 กลุ่มนี้ ในด้านกลุ่มผู้บริหารต้องเข้าใจและศึกษากระบวนการจัดการและการดำเนินการออกอากาศ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากที่สุดในกำหนดนโยบาย แนวทางการบริหารจัดการองค์กร การออกอากาศ รวมทั้งแนวทางสนับสนุนการออกอากาศในระบบใหม่ เช่น การจัดเตรียมงบประมาณและการจัดอัตรากำลังคน เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. สภาพความเป็นจริงของรูปแบบการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส พบว่า เป็นสถานีโทรทัศน์สาธารณะแห่งแรกของประเทศไทยและแห่งแรกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ดำเนินการโดยองค์กรกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.) ออกอากาศแทนสถานีโทรทัศน์ทีไอทีวี โดยออกอากาศส่งสัญญาณโทรทัศน์สีในระบบยูเอชเอฟเป็นครั้งแรกในวันอังคารที่ 15 มกราคม 2551 ก่อนแพร่ภาพอย่างเป็นทางการในอีก 1 เดือนต่อมา และจากแผนการสร้างที่ทำการสำนักงานใหม่ระบบความคมชัดสูง หรือ HD (High Definition Television) โดยนายเทพชัย หย่อง (2551) ผู้อำนวยการ ส.ส.ท. ได้เดินเครื่องการออกอากาศโทรทัศน์ความคมชัดสูง หรือ Thai PBS HD (High Definition Television) เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2554 เวลา 24.00 น. รวมทั้งยังเป็นการย้ายที่ทำการจากที่ทำการชั่วคราวจากอาคาร ชินวัตรทาวเวอร์ 3 ถนนวิภาวดีรังสิต ไปยังที่ทำการ

สำนักงานใหม่ ข้างสโมสรตำรวจ ถนนวิภาวดีรังสิต ซึ่งทำให้ไทยพีบีเอส เริ่มระบบการออกอากาศใหม่ด้วยระบบ HD สัดส่วน 16 : 9 เป็นแห่งแรกของฟรีทีวีในประเทศไทย

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส พบว่า

- 2.1 ปัจจัย ที่มีต่อการดำเนินงานการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยและองค์ประกอบในการจัดการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานี โทรทัศน์ไทยพีบีเอสในระดับมาก ได้แก่ จำนวนบุคลากร ทักษะในการปฏิบัติงานงบประมาณในการดำเนินงาน เครื่องมืออุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน ความรู้ความเข้าใจ ในเทคโนโลยีที่ใช้และคู่มือการปฏิบัติงาน

- 2.2 องค์ประกอบในการปฏิบัติงาน (กระบวนการปฏิบัติงานต่างๆ) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยและองค์ประกอบในการจัดการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสในระดับมาก ได้แก่ แผนการปฏิบัติงาน ขั้นตอนการปฏิบัติงาน วิธีการปฏิบัติงาน ผลการปฏิบัติงาน การตรวจสอบและติดตามผลการปฏิบัติงาน การประเมินผลการปฏิบัติงาน

3. รูปแบบการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ดังนี้

- 3.1 โครงสร้างองค์กรใหม่ ประกอบด้วย การบริหาร การปฏิบัติการ การผลิตข่าวและรายการ และการพัฒนาสื่อสาธารณะ

- 3.2 กระบวนการพัฒนามูลฐาน ประกอบด้วย การอบรมพนักงาน ศึกษาดูงาน เผยแพร่ความรู้อย่างต่อเนื่องระยะยาว ปลูกฝังค่านิยม คุณธรรมและจริยธรรม

- 3.3 เทคโนโลยีการผลิตรายการโทรทัศน์ ประกอบด้วย ระบบผลิตรายการ ระบบเชื่อมโยงการออกอากาศ และระบบการออกอากาศภาคพื้นดิน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปผลดังนี้

1. สภาพเป็นจริงของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส เป็นสถานีโทรทัศน์แห่งแรกของประเทศไทยที่มีอุปกรณ์ผลิตรายการด้วยระบบดิจิทัล HD (High Definition) ที่สมบูรณ์แบบ

ที่สุด โดยมีห้องส่งมีรถถ่ายทอดนอกสถานที่ (OB) ห้องเชื่อมโยงสัญญาณ และรถ DSNG (Digital Satellite News Gathering)

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสมี 3 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดองค์กร ได้แก่ การกำหนดหน้าที่ของงาน การแบ่งงาน หน่วยงานหลัก หน่วยงานที่ปรึกษาและหน่วยงานสนับสนุน 2) ด้านบุคลากร ได้แก่ การบริหาร การปฏิบัติการ การผลิตข่าวและรายการ การพัฒนาสื่อสาธารณะ และ 3) ด้านเทคโนโลยีการผลิต ได้แก่ การพัฒนาการออกอากาศระบบดิจิทัลแบบ HD อุปกรณ์ในการผลิตรายการ คักยภาพของทีมงานทางเทคนิคการออกอากาศและวิศวกรรม

3. รูปแบบการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสได้แก่ 1) ด้านการจัดองค์กร 2) ด้านบุคลากร และ 3) ด้านเทคโนโลยีการผลิต

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ควรมีการพัฒนาในด้านความเชี่ยวชาญหรือความชำนาญของบุคลากร โดยเฉพาะเป็นอุปกรณ์เครื่องมือใหม่ในระบบดิจิทัล รวมทั้งปัญหาการจัดซื้ออุปกรณ์ใหม่ที่มีประสิทธิภาพสูงมาสนับสนุน (Support) ซึ่งประสบปัญหาอุปกรณ์ที่ซื้อมายังไม่สามารถใช้ได้เต็มประสิทธิภาพ เช่น ระบบ Server ที่มีปัญหาในการเรียก File ภาพกลับมาใช้ และระบบการจัดเก็บ Archive ที่ไม่สมบูรณ์ เป็นต้น โดยวิเคราะห์ได้จากแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการองค์กรสื่อสารมวลชน แนวคิดหรือแผนการจัดการเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับโทรทัศน์ระบบดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนวลพัทธ์ จิ่งไพศาล (2545) เรื่อง “การจัดการองค์กรธุรกิจสื่อสารมวลชน กรณีศึกษาบริษัท บีอีซี - เทโร เอ็นเทอร์เทนเมนท์ จำกัด” ในประเด็นที่ว่าด้านการควบคุมทรัพยากรการผลิตรายการโทรทัศน์ที่มีผลต่อความอยู่รอดขององค์กรด้วย

2. สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ควรส่งเสริมด้านงบประมาณเนื่องจากเครื่องมืออุปกรณ์ในการออกอากาศระบบดิจิทัลมีราคาสูง ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นตามไปด้วย โดยวิเคราะห์ได้จากแนวคิดหรือแผนการจัดการเทคโนโลยีสื่อสารมวลชนและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับโทรทัศน์ระบบดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนวลพัทธ์ จิ่งไพศาล เรื่อง “การจัดการองค์กรธุรกิจสื่อสาร

มวลชน กรณีศึกษาบริษัทบีอีซี - เทโร เอ็นเทอร์เทนเมนท์ จำกัด” ในประเด็นด้านปัจจัยภายในองค์กรที่มีผลต่อความอยู่รอดขององค์กร ได้แก่ งบประมาณ บุคลากร คุณภาพการผลิตและสถานที่ รวมทั้งปัจจัยภายนอก ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง รวมทั้งผลการวิจัยของดวงกมล เยี่ยมญาติ (2549) เรื่อง “การบริหารและการจัดการโครงการไทยทีวี โกลบอล เน็ตเวิร์คของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5” ในประเด็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดการที่เกี่ยวกับปัจจัยภายใน

3. ด้านการบริหารจัดการสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส จะต้องมีการอบรมการใช้งานและเสริมทักษะการใช้งานอุปกรณ์การผลิตระบบดิจิทัล HD รวมทั้งแจ้งให้ผู้ผลิตภายนอกเข้าใจและให้ผลิตรายการเป็นระบบ HD โดยวิเคราะห์ได้จากแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการองค์กรสื่อสารมวลชน และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับโทรทัศน์ระบบดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประวดี เพิ่มทรัพย์ (2540) เรื่อง “การยอมรับนวัตกรรมอินเทอร์เน็ตของกลุ่มอุตสาหกรรมหนังสือพิมพ์กับการปรับตัวขององค์กร” ซึ่งเป็นสื่อสารมวลชนในสาขาที่ต้องใช้เทคนิคเฉพาะทางการสื่อสาร ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับตัวของบุคลากร ให้มีความรู้ความเข้าใจด้านเทคนิค การปรับตัวของผู้สื่อข่าว - ฝ่ายโฆษณาและฝ่ายศิลป์

4. ผลการดำเนินงานในระยะต่างๆ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

4.1 ระยะเริ่มต้นในการใช้งานระบบดิจิทัล HD บุคลากรมีการเรียนรู้และฝึกซ้อมการใช้งานจนสามารถควบคุมการใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 ระยะกลาง ต้องเพิ่มทักษะการใช้งานให้สามารถใช้งานได้ครบทุก Function ในอีก 5 ปี ข้างหน้า ไทยพีบีเอสจะเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้เทคโนโลยีการออกอากาศระบบดิจิทัล

4.3 ระยะยาว ต้องจัดหาอุปกรณ์ที่ทันสมัยมาเสริมซึ่งเทคโนโลยีการออกอากาศอย่างสม่ำเสมอ โดยวิเคราะห์ได้จากแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการองค์กรสื่อสารมวลชน แนวคิดหรือแผนการจัดการเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับโทรทัศน์ระบบดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดวงกมล เยี่ยมญาติ เรื่อง “การบริหารและการจัดการโครงการไทยทีวี โกลบอล เน็ตเวิร์ค ของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5” ในประเด็นการจัดการโครงการไทยทีวี โกลบอล เน็ตเวิร์คของสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) การบริหาร ด้านโครงสร้าง 2) ปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลกระทบต่อ

จัดการ 3) แนวโน้มและทิศทางในการพัฒนาโครงการ โดยการปรับปรุงและพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานด้านต่าง ๆ

5. แผนงานและเป้าหมายความสำเร็จขององค์กรในการนำเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัล ทางไทยพีบีเอสมีแผนบริหารกิจการ ซึ่งคณะกรรมการนโยบายของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ชุด นพ.พลเดช ปิ่นประทีป เป็นประธานกรรมการนโยบาย และนายเทพชัย หย่อง เป็นผู้อำนวยการนั้น มีแผนพัฒนาโครงข่ายการออกอากาศและแผนการเทคโนโลยีการผลิตรายการและการออกอากาศ แต่แผนงานและเป้าหมายที่จะสร้างความสำเร็จให้กับองค์กร ในการนำเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลมาใช้ โดยวิเคราะห์ได้จากแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการองค์กรสื่อสารมวลชน แนวคิดหรือแผนการจัดการเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับโทรทัศน์ระบบดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของดวงกมล เยี่ยมญาติ (2549) เรื่อง “การบริหารและการจัดการโครงการไทยทีวี โกลบอล เน็ตเวิร์ค ของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5” ในประเด็นการจัดการโครงการไทยทีวี โกลบอล เน็ตเวิร์ค ของสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ในด้านการบริหารด้านโครงสร้างด้านปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดการและแนวโน้มและทิศทางในการพัฒนาโครงการ โดยการปรับปรุงและพัฒนา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานด้านต่างๆ มากขึ้น

6. การกำหนดช่วงเวลาเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบโทรทัศน์ดิจิทัล ควรกำหนดช่วงเวลาเริ่มต้นที่จะออกอากาศในระบบดิจิทัล และกำหนดการยุติการออกอากาศในระบบอนาล็อกที่ชัดเจน ทั้งนี้ เพื่อเป็นกรอบเวลา และเตรียมตัวของผู้ผลิต ผู้รับชมโทรทัศน์ ที่จะต้องเตรียมอุปกรณ์หรือปรับปรุงอุปกรณ์ ตลอดจนพัฒนารายการให้เหมาะสม โดยวิเคราะห์ได้จากแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการองค์กรสื่อสารมวลชน แนวคิดหรือแผนการจัดการเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับโทรทัศน์ระบบดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนวลพัศตร์ จิงไพศาล เรื่อง “การจัดการองค์กรธุรกิจสื่อสารมวลชน กรณีศึกษาบริษัท บีอีซี - เทโร เอ็นเทอร์เทนเมนท์ จำกัด” ในประเด็นด้านปัจจัยภายในองค์กรที่มีผลต่อความอยู่รอดขององค์กร ได้แก่ งบประมาณ บุคลากร คุณภาพการผลิตและสถานที่ รวมทั้งผลการวิจัยของ ดวงกมล เยี่ยมญาติ เรื่อง “การบริหารและการจัดการโครงการไทยทีวี โกลบอล เน็ตเวิร์ค ของสถานีวิทยุ

โทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5” ในประเด็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดการที่เกี่ยวกับปัจจัยภายในองค์กร ทั้งในด้านงบประมาณ โครงสร้างการจัดการด้านนโยบาย บุคลากร เทคโนโลยีการผลิต และรูปแบบรายการ

7. การประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลต่าง ๆ แก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรมีการประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนไปสู่ระบบดิจิทัล แก่ภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน เพราะการปรับเปลี่ยนดังกล่าว อาจเป็นการสร้างโอกาส หรือจำกัดโอกาสนี้ก็ต้องสื่อสารให้ประชาชนได้ทราบถึงประโยชน์ที่จะได้จากการเปลี่ยนไปสู่ระบบดิจิทัล และควรให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในเรื่องอุปกรณ์สำหรับต่อพ่วงเพื่อใช้ในการรับชม เช่น Set top box ที่ต้องมีการติดตั้ง โดยวิเคราะห์ได้จากแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการองค์กรสื่อสารมวลชน แนวคิดหรือแผนการจัดการเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับโทรทัศน์ระบบดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนวลพัศตร์ จิงไพศาล เรื่อง “การจัดการองค์กรธุรกิจสื่อสารมวลชน กรณีศึกษาบริษัท บีอีซี - เทโร เอ็นเทอร์เทนเมนท์ จำกัด” ในประเด็นด้านปัจจัยภายใน ได้แก่ งบประมาณ บุคลากร คุณภาพการผลิตและสถานที่ และปัจจัยภายนอก ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง และผลการวิจัยของ ดวงกมล เยี่ยมญาติ เรื่อง “การบริหารและการจัดการโครงการไทยทีวี โกลบอล เน็ตเวิร์ค ของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5” ในประเด็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดการที่เกี่ยวกับปัจจัยภายในและภายนอกเช่นกัน

8. เนื้อหารายการในอนาคตจะถูกใช้ในรูปแบบ Convergence ที่มีช่องทางในการรับชมในอนาคตที่จะเชื่อมโยง เมื่อเปลี่ยนผ่านเป็นระบบดิจิทัลโดยที่ผู้ชมและผู้ฟังสามารถรับชมได้ตามความต้องการหรือการรับชมย้อนหลังผ่านช่องทาง ดังนี้ คือ Broadcast, Satellite, Cable และ Broad band โดยวิเคราะห์ได้จากแนวคิดหรือแผนการจัดการเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับโทรทัศน์ระบบดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของประวูฒิ เพิ่มทรัพย์ (2540) เรื่อง “การรับนวัตกรรมอินเทอร์เน็ตของกลุ่มอุตสาหกรรมหนังสือพิมพ์กับการปรับตัวขององค์กร” ซึ่งเป็นสื่อสารมวลชนในสาขาที่ต้องใช้เทคนิคเฉพาะทางการสื่อสาร ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับตัวของบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจด้านเทคนิค การปรับตัวของผู้สื่อข่าว - ฝ่ายโฆษณา และฝ่ายศิลป์ เพื่อการสร้างภาพพจน์และตอบสนองความ

ต้องการของผู้ชมรายการทั้งในปัจจุบันและอนาคต

9. สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสควรเร่งดำเนินการปรับเปลี่ยนอุปกรณ์ เพื่อให้รองรับการออกอากาศระบบดิจิทัลทั่วประเทศ อีกทั้งยังต้องให้ความสำคัญและลงทุนการผลิตรายการเองในระบบความคมชัดสูง (HD) ให้มากขึ้นและให้ความรู้ด้านการออกอากาศโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลแก่พนักงานอย่างต่อเนื่อง โดยวิเคราะห์ได้จากแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการองค์กรสื่อสารมวลชน แนวคิดหรือแผนการจัดการเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับโทรทัศน์ระบบดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนวลพัทธ์ จิ่งไพศาล เรื่อง “การจัดการองค์กรธุรกิจสื่อสารมวลชน กรณีศึกษาบริษัท บีอีซี - เทโร เอ็นเทอร์เทนเมนท์ จำกัด” ในประเด็นด้านปัจจัยภายในองค์กร ได้แก่ งบประมาณ บุคลากร คุณภาพการผลิตและสถานที่ และปัจจัยภายนอก ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง เพื่อนำไปสู่ความอยู่รอดขององค์กรสื่อสารมวลชน

10. ไทยพีบีเอส ต้องพัฒนารายการสาธารณะให้มีปริมาณการรับชมที่เพิ่มมากขึ้นกว่าปัจจุบัน (ปัจจุบันไทยพีบีเอส มี Rating อยู่ในอันดับ 5 ซึ่งจัดอันดับโดย AC Nielsen) ซึ่งรายการดิจิทัลที่มีภาพและเสียงที่คมชัด ต้องมีเนื้อหาดีด้วย ซึ่งอาจร่วมมือกับองค์กรภายนอก เช่น มหาวิทยาลัยและผู้ผลิตอิสระ เป็นต้น ในการร่วมพัฒนารายการหรือการสร้างคุณภาพมาตรฐานสื่อสาธารณะที่เป็นไปตาม พ.ร.บ. ส.ส.ท. ปี 2551 ทั้งเรื่อง คุณภาพรายการ จริยธรรม เทคโนโลยี เพื่อเป็นแม่แบบสื่อสาธารณะและเป็นแม่แบบให้กับสื่อทีวีดิจิทัลที่จะเกิดขึ้นใหม่ โดยวิเคราะห์ได้จากแนวคิดหรือแผนการจัดการเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับโทรทัศน์ระบบดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดวงมล เยี่ยมญาติ เรื่อง “การบริหารและการจัดการโครงการไทยทีวี โกลบอล เน็ตเวิร์คของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5” แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) การบริหารด้านโครงสร้าง 2) ปัจจัยภายใน ได้แก่ งบประมาณ โครงสร้างการจัดการเชิงนโยบาย บุคลากร เทคโนโลยีการผลิต และรูปแบบรายการ รวมทั้งปัจจัยภายนอก ได้แก่ กฎหมาย ข้อบังคับต่างๆ และรัฐธรรมนูญมาตรา 40 ที่เกี่ยวกับผู้สนับสนุนและผู้ชม 3) แนวโน้มและทิศทางในการพัฒนาโครงการ โดยการปรับปรุงและพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานด้านต่างๆ ได้แก่ การขยายโครงการ นโยบาย รูปแบบรายการ

งบประมาณ โครงสร้างการบริหารงาน บุคลากร กฎหมายและรัฐธรรมนูญด้วย

11. สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ควรส่งเสริมให้มีการศึกษาดูงานจากต่างประเทศที่ใช้ระบบดิจิทัลแล้ว เพื่อนำองค์ความรู้ ประสบการณ์ที่ได้มาปรับใช้กับสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส เพื่อประเทศที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงระบบการออกอากาศดิจิทัลนั้น จะมีประสบการณ์ในเรื่องปัญหา อุปสรรค วิธีการทำงาน การวางระบบเทคโนโลยีระบบการทำงานและการจัดการสำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศในระบบดิจิทัลนั้น ควรมีผู้ที่มีความรู้ เข้ามาเป็นผู้แก้ไขปัญหานั้นแต่ละจุดที่เกิดขึ้น โดยปัญหาที่เกิดขึ้นจากเครื่องมือ อุปกรณ์นั้น บริษัทผู้ผลิตควรเป็นผู้ มีบทบาทในการแก้ไข เพื่อให้สามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างเต็มศักยภาพ รวมทั้งพัฒนาให้ออกอากาศโดยอัตโนมัติมากขึ้น ซึ่งอาจใช้คนลดลง ค่าใช้จ่ายลดลง คุณภาพสูงขึ้น มีเทคโนโลยีที่คุณภาพสูงขึ้นและแก้ไขปัญหาเรื่องคุณภาพสัญญาณและการออกอากาศที่เสถียรได้ และต้องมีการประชาสัมพันธ์สู่ประชาชนในเรื่องวิธีการ แนวทางในการปรับเปลี่ยนการรับชมในระบบดิจิทัลทั้งในเรื่องการ Tune กล่อง Set top box สำหรับการรับชมภาคพื้นดินและการรับชมทางจานดาวเทียม โดยวิเคราะห์ได้จากแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการองค์กรสื่อสารมวลชน แนวคิดหรือแผนการจัดการเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับโทรทัศน์ระบบดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย นวลพัทธ์ จิ่งไพศาล เรื่อง “การจัดการองค์กรธุรกิจสื่อสารมวลชน กรณีศึกษาบริษัท บีอีซี - เทโร เอ็นเทอร์เทนเมนท์ จำกัด” ในประเด็นด้านปัจจัยภายในองค์กรที่มีผลต่อความอยู่รอดขององค์กร ได้แก่ งบประมาณ บุคลากร คุณภาพการผลิตและสถานที่ รวมทั้งผลการวิจัยของ ดวงมล เยี่ยมญาติ เรื่อง “การบริหารและการจัดการโครงการไทยทีวี โกลบอล เน็ตเวิร์ค ของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5” ในประเด็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดการที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยภายในและภายนอก

12. ผู้บริหารระดับสูงของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ควรมีส่วนช่วยในการออกนโยบาย วิธีการบริหารงาน เพื่อช่วยสนับสนุนปรับปรุงการทำงาน รวมทั้งควรมีการวางแผนบริหารกิจการระยะยาวใหม่และวางแผนการเงินเพื่อรองรับที่ชัดเจน โดยวิเคราะห์ได้จากแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการองค์กรสื่อสารมวลชน

แนวคิดหรือแผนการจัดการเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับโทรทัศน์ระบบดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยนวลพัทธ์ จิ่งไพศาล เรื่อง “การจัดการองค์กรธุรกิจสื่อสารมวลชน กรณีศึกษาบริษัท บีอีซี-เทโร เอ็นเทอร์เทนเมนท์ จำกัด” ในประเด็นด้านปัจจัยภายในองค์กรที่มีผลต่อความอยู่รอดขององค์กร ได้แก่ งบประมาณ บุคลากร คุณภาพการผลิตและสถานที่ และปัจจัยภายนอก ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง รวมทั้งผลการวิจัยของดวงกมล เขียมญาติ เรื่อง “การบริหารและการจัดการโครงการไทยทีวีโกลบอล เน็ตเวิร์คของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5” ทั้งในด้านการบริหารโครงสร้าง ด้าน ปัจจัยภายในองค์กร ได้แก่ งบประมาณ โครงสร้างการจัดการเชิงนโยบาย บุคลากร เทคโนโลยีการผลิตและรูปแบบรายการ และปัจจัยภายนอก ได้แก่ กฎหมาย ข้อบังคับต่างๆ และรัฐธรรมนูญมาตรา 40 ตลอดจนแนวโน้มและทิศทางในการพัฒนาโครงการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานด้านต่างๆ มากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ ไทยพีบีเอส” ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยการสนับสนุนจากบุคคลสำคัญดังต่อไปนี้คือ

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาภรณ์ กิจรัตน์นารถ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละอองทิพย์ มัทธูรศ ดร.รัศมี แสงศิริมงคลยิ่ง และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดุชนี ศุภวรรณกุล

ขอขอบพระคุณในความกรุณาของ ดร.นิษฐาพร รุ่งเกษม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ดร.ณัฐนันท์ วิริยะวิทย์ และ ดร.ศรัณย์ธร ศศิชนากแก้ว อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้ให้ความรู้และคำปรึกษาแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาวิทยานิพนธ์จนสำเร็จ

ขอขอบคุณคณาจารย์สาขาการจัดการเทคโนโลยี รวมทั้งบุคลากรในโครงการเมธีกำลังการเปิดสอนหลักสูตรปริญญาเอกทุกท่าน ที่คอยดูแลและอำนวยความสะดวกตลอดการศึกษา

ขอขอบคุณองค์กรกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย หน่วยงานต่าง ๆ และผู้ที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนข้อมูล การให้สัมภาษณ์และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์นี้

เบื้องหลังความสำเร็จในงานวิจัยฉบับนี้ ขออุทิศผลแห่งความสำเร็จครั้งนี้แก่บิดาผู้ล่วงลับ รวมทั้งมารดาและพี่น้องที่ให้การกำลังใจและเป็นแรงผลักดันในการทำวิทยานิพนธ์นี้ ตลอดจนกัลยาณมิตรที่ให้ความช่วยเหลือในช่วงเวลาของการพัฒนาวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์โดยตรงแก่องค์กรกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย อันเป็นอดีตสถานที่ทำงานของผู้วิจัย รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อสถานีโทรทัศน์ช่องอื่นๆ ในการนำรูปแบบการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานีโทรทัศน์ของตนเอง ตลอดจนเป็นข้อเสนอแนะในการนำไปประยุกต์ใช้ในส่วนที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา วานิชกร และ คนอื่น ๆ. (2552). **โครงการศึกษาวิจัยแนวทางการจัดทำนโยบายการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบโทรทัศน์ดิจิทัลสำหรับประเทศไทย**. สืบค้นเมื่อ 26 พฤศจิกายน 2555, จาก <http://www.researchgate.net>
- ดวงกมล เขียมญาติ. (2549). **การบริหารและการจัดการโครงการไทย ทีวีโกลบอล เน็ตเวิร์ค ของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เทพชัย หทย่อง. (2551). **รายงานผลการปฏิบัติงาน ประจำปี 2551**. องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย : ผู้แต่ง.
- นวลพัทธ์ จิ่งไพศาล. (2545). **การบริหารจัดการองค์กรธุรกิจสื่อสารมวลชน : กรณีศึกษาบริษัท บีอีซี - เทโร เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด ฝ่ายบางกอกการละคร**. คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประวุฒิ เพิ่มทรัพย์. (2540). **การรับนวัตกรรมอินเทอร์เน็ตของกลุ่มอุตสาหกรรมหนังสือพิมพ์กับการปรับตัวขององค์กร**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมเกียรติ จันทรสีมา. (2556, 2 กันยายน). **ผู้อำนวยการสำนักเครือข่ายสื่อพลเมือง สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส**. สัมภาษณ์. Thai PBS. (ม.ป.ป). สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2555, จาก <http://thaipbs.or.th>.

